

► Scholen die voorgingen positief: beter voor sociaal contact

Kandinsky en Jorismavo: mobieltje 'thuis of in kluis'

Veel leerlingen zijn in pauzes meer bezig met hun mobiele telefoon dan dat ze aandacht besteden aan elkaar. Daar zetten het Kandinsky College en de Jorismavo Nijmegen een punt achter: vanaf januari 2024 zijn deze scholen voor alle leerlingen mobielvrij.

Maarten Reith
Nijmegen

"Thuis of in de kluis" wordt vanaf dan het nieuwe beleid op beide scholen. Tijdens de lessen waren mobieltjes al verbannen, maar tijdens pauzes en tussenuren mag die straks ook niet worden gebruikt. Het is niet de bedoeling dat leerlingen vervolgens hun laptop tijdens schooltijd gaan gebruiken

om sociale media bij te houden.

Beide scholen zijn de eersten in de regio die dit besluit hebben genomen – een aantal andere zijn dat nog aan het onderzoeken.

Positieve effecten

Het zal een flinke verandering zijn, verwachten rector Joris Bovy van het Kandinsky College en directeur Barrie Geurts van de Jorismavo: leerlingen die niet meer permanent naar hun scherm kijken, maar met elkaar kletsen, spelletjes doen of een potje tafelvoetbal spelen. Ze houden rekening met de nodige weerstand, maar verwachten er veel positieve effecten van.

„Wij hebben als school de belangrijke taak om leerlingen sociaal vaardig te maken. Maar als je je veilig kunt verbergen door naar je

scherm te kijken, hoef je geen contact te maken. Dan heb je nog wel wat te leren”, zegt Geurts. „Bovendien is het belangrijk om je brein echt rust te geven tussen de lessen door. Dan moet je even helemaal kunnen afschakelen.”

Ook Bovy noemt deze aspecten als grote voordelen van een mobielvrije school. „Daarnaast blijkt dat leerlingen tijdens de les toch afgeleid raken als hun mobieltje in de tas zit – dan blijft die verleiding bestaan. Daarom is het straks: thuis of in de kluis.” Voor docenten geldt het verbod niet, maar zij worden geacht het goede voorbeeld te geven.

Enkele scholen in Nederland zijn hen al voorgegaan en de ervaringen zijn zeer positief, zegt Bovy. „Leerlingen gedragen zich sociaal en hebben meer contact. De aan-

name was dat ze de 'verloren tijd' op sociale media na schooltijd zouden inhalen, maar ook dan gebruiken ze hun mobieltjes minder. De impuls om steeds op het scherm te kijken, wordt minder.”

Bezig houden

Leerlingen gebruiken hun mobieltje op school niet alleen voor sociale media, maar ook om mee te betalen in de kantine, om hun rooster(wijzigingen) te raadplegen of om bereikbaar te zijn voor hun ouders. Daar zijn allemaal alternatieven voor, zeggen beide schoolleiders, maar daar moet je als school wel over nadenken. „Daarnaast gaan we met leerlingen in gesprek hoe ze zich kunnen bezighouden in de pauzes”, zegt Geurts.

Ook het Kandinsky staat open voor suggesties.

W

Woord van de dag

Blablaba-tafel

opinie 19

Frankrijk Premier Elisabeth Borne stapt op

De Franse premier Elisabeth Borne heeft haar ontslag aangeboden aan de Franse president Emmanuel Macron. Die heeft dat geaccepteerd, zo meldt het Elysee. Waarnemers verwachten al een herschikking van het kabinet en

melden dat haar ontslag in de lucht hing. Op X bedankt Macron Borne voor haar 'voorbeeldig' werk. 'U hebt ons project uitgevoerd met de moed, toewijding en vastberadenheid van staatsvrouwen', luidt het. ANP

Boven: leerlingen op de Jorismavo in Nijmegen doen hun mobiele telefoon in de speciale minikluisjes. Onder: een telefoon in een kluisje. FOTO'S KOEN VERHELDEN

Ook de Jorismavo verbiedt mobieltjes: 'Meneer, wat moet ik nu in de pauze?'

Onderwijsreportage • Het 'mobieltjesverbod' in de klas ging deze week in op veel middelbare scholen. De Nijmeegse Jorismavo weert smartphones vanaf nu helemaal, ook in de pauzes.

Marten van de Wier
Nijmegen

Op het schoolplein van de Jorismavo in Nijmegen staan groepjes leerlingen te kleumen in de rij. Sneeuwvlokjes dwarrelen naar beneden. Op een tafel liggen rijen met kluisleutels: ieder krijgt er één. Tja, en wat doe je dan, als je even moet wachten? Her en der op het schoolplein lichten schermpjes op.

De laatste kans, want de luchtsluis verderop bij de ingang is sinds deze maandag niet alleen de barrière tussen warm en koud. Het is ook een grens tussen online en offline.

Het beleid is strikt: de telefoon gaat in de minikluis van de leerling tot het eind van de schooldag. Als pleister op de wonde ligt in ieder kluisje voor één keer een bon voor een snoepreep in de pauze.

Leren communiceren

De dertienjarige Senna klampt meteen na de stap over de vloerstickert met 'mobieltjes verboden' een docent aan, met wanhoop in haar stem. "Meneer, wat moet ik dan doen in de pauze?" Rashad (13) worstelt met een andere vraag. "Wat als mijn moeder belt als ze aangereden is of zo?"

Ook op andere middelbare scholen moeten leerlingen zich losrukken van hun apparaat. Na de kerstva-

kantie geldt een landelijk mobieltjesverbod. Althans, min of meer. Scholen mogen zelf beslissen hoe ver ze gaan. Het kabinet adviseert om het gebruik van telefoons in elk geval in de klas niet meer toe te staan. Op veel plaatsen betekent dat: inleveren bij de ingang van het lokaal.

Schooldirecteur Barrie Geurts vindt het kabinetsadvies te soft.

'Wat als mijn moeder belt als ze aangereden of zo?'

Mobieltjes waren hier in de klas al lang niet meer toegestaan - net zoals op veel andere scholen. Met vier andere Nijmeegse scholen gaat hij een stap verder: telefoons gaan de hele schooldag in de ban, ook in de pauze of tijdens tussenuren.

"Moet je kijken", zegt Geurts, terwijl hij de brede trap naar de aula afloopt. Plukjes leerlingen staan met elkaar te kletsen op de treden. Beneden heeft zich een clubje jongens verzameld rond de voetbaltafel. Geurts ziet het tevreden aan.

"Vroeger zat iedereen in de pauzes vast aan dat ding, vooral in de

onderbouw. Het zag er niet uit", vindt hij. "Als je voor het eerst in zo'n grote aula komt, dan voelt op het scherm kijken natuurlijk ook heel veilig. Maar ze moeten praten met elkaar! Leren communiceren."

De school doet alles om die overgang naar offline contact soepel te laten verlopen. Naast de voetbaltafel werd er ook een stapel spellen aangeschaft voor in de pauze. Er kwamen schermen in de gang met de lestoosters, die de leerlingen tot voor kort op hun mobieltje raadpleegden. "Net vroeg een leerling me: 'Meneer, hoe laat is het?'" zegt Geurts. "Nog nooit meegemaakt! We moeten maar wat extra klokken ophangen."

Duidelijkheid

Cynthia Courbois, docent handvaardigheid, is blij met de duidelijkheid van de nieuwe regel, zo zegt ze in de lerarenkamer. "Vroeger gebeurde het nog weleens dat ik moest zeggen dat leerlingen hun mobieltje weg moesten stoppen. Maar ik ben met mijn moeder aan het appen", zei een leerling. "Die is belangrijker."

Onder de leerlingen die in de rij staan voor hun kluisleutel, zijn de meningen verdeeld. Julie (12) denkt dat het rust geeft dat het mobieltje overdag niet meer in haar tas zit. "Ik denk dat de pauzes ook gezellig worden." Semih (12) vindt het verbod

'Net vroeg een leerling me hoe laat het was. Nog nooit beleefd!'

'niet heel fijn'. "Er zijn kinderen die niet zonder kunnen", zegt hij. "Ik ben echt verslaafd", zegt zijn vriend Rashad. Andere leerlingen zijn verantwoordelijk over wat ze zien als een te grote beperking van hun vrijheid. Geurts had wel wat gebrom ver-

wacht. Ook ouders maakten zich zorgen over hoe ze hun kinderen dan moesten bereiken. Geurts wist hen gerust te stellen. "Dat gaat gewoon net als vroeger", zegt Geurts. Hij staat tegen het muurtje geleund, en wijst met zijn duim achterwaarts, door het raampje van de administratie, waar de vaste telefoons staan te glimmen op de bureaus. "We zullen het wel wat drukker krijgen met belletjes. Maar eerlijk gezegd verwacht ik dat ook dat minder wordt. Veel waarover ouders of leerlingen vroeger appten of belden, kan ook wel wachten tot het avondeten."

REGELS KLAS MOET WENNEN AAN MOBIELVERBOD: 'IK VIND 'T STOM'

BETER BIJ DE LES

Leerlingen moeten behoorlijk wennen aan de eerste week van de aangescherpte telefoonregels op middelbare scholen. Ze mogen geen mobiel-tje meer in de klas gebruiken, tenzij noodzakelijk. „Ik word er onrustig van.”

door Martijn Schoonenberg

Bij scholengemeenschap Jan Arentsz in Langedijk moeten scholieren op hun hoede zijn. Sinds maandag pakt de docent hun telefoon direct af in de klas en kunnen ze hem pas na school-tijd ophalen. Het mobiel-tje moet in de kluis of telefoon-tas liggen. Volgens team-leider René Rootlieb mogen leerlingen het ding ook in hun eigen tas laten. „Zodra de telefoon echter zichtbaar of merkbaar wordt door een geluid, is het klaar.” In de pauze mogen leerlingen wel erop kijken.

Leerlingen balen. „Ik vind het stom!”, zucht May uit 4 vmbo. „Als ik me nu vervel tijdens de les, kan ik niet meer op Snapchat, Tik Tok of Instagram kijken.”

Ze clashte daarom al met een leraar. „Ik had mijn telefoon op tafel liggen en moest hem inleveren. Daar werd ik chagrijnig van en toen werd ik eruit gestuurd. Gelukkig was het wel het laatste uur, dus ik kon hem snel ophalen. En ik heb het goed gemaakt.”

Jaargenoot Luke heeft gemengde gevoelens. „Het is fijn dat je meer bezig bent met schoolingen, maar ik word er ook onrustig van. Ik heb mijn telefoon bij me en als ik hem voel trillen, wil ik toch kijken wie het is.” Sophie vindt het geen probleem. „Ik keek al niet veel erop. Je wordt snel afgeleid. En als ik op WhatsApp wil kijken, doe ik dat wel via mijn laptop.”

Trucjes

Inderdaad: de scholieren hebben al trucjes gevonden om toch ongemerkt alles te checken. „Je kunt je telefoon achter het laptopscherm leggen, zodat de docent het niet ziet”, lacht May. „Of je pakt snel je telefoon als de docent naar de wc gaat”, zegt Luke. Volgens Rootlieb zijn het

May en Luke uit 4 vmbo bergen hun mobieltjes op voor de les in de genummerde zak aan de muur. „Als ik me nu vervel tijdens de les, kan ik niet meer op Snapchat, Tik Tok of Instagram kijken.” FOTO JEAN-PIERRE JANS

vooral derde- en vierdejaars leerlingen die het lastig vinden, omdat ze anders gewend zijn. „Voorheen kregen ze nog meerdere waarschuwingen. Eerste- en tweedejaars leveren wel braaf hun telefoon in voor de les.” Hij stelt dat het best soepel verloopt. „Er zijn weinig telefoons afgepakt.”

Concentratie

Middelbare scholen omgaan met de afspraak die per 1 januari gemaakt is met het onderwijsministerie. Het uitgangspunt is dat telefoons in de klas niet toegestaan zijn, tenzij voor educatieve doeleinden of om medische of psychische redenen. Dat leidt volgens het ministerie tot verbeterde concentratie en prestaties.

'Mooi dat ze weer met elkaar kletsen'

De Jorismavo in Nijmegen is zelfs helemaal mobielvrij, dus óók in de pauzes. Het ding moet voortdurend in het kluisje liggen of thuis zijn. „Het is deze eerste week boven verwachting gegaan”, zegt directeur Barrie Geurts. „Maandagochtend waren er nog mopperende leerlingen. Daarna ging het soepel. We hebben geen enkele leerling betrapt.” Hij lacht. „Al zullen er vast scholieren zijn die het ding stiekem bij zich houden.” Geurts ziet dat leerlingen zich sociaal gedragen. „Het mooie is dat ze in de pauze weer met elkaar kletsen, bordspellen doen en kaarten. De aula is gezellig rumoerig geworden. Scholieren lopen recht door de gangen, in plaats van voorovergebogen.” En de roosters dan? Voorheen konden leerlingen die altijd op hun

telefoon zien. Geurts: „Nu hebben we weer ouderwets standaardroosters uitgeprint en schermen met roosterwijzigingen opgehangen.”

RSC de Borgen in Leek werkt ook met een totaalverbod. Op de eerste dag zijn er zo'n tien telefoons ingenomen, zegt deelschool-leider Ruben van Koningsveld. „Dit aantal is steeds minder geworden.” Volgens hem is de school gezelliger. „En het scheelt ruzies over het nemen van foto's van elkaar die op Snapchat gezet worden.”

De school loopt wel tegen praktische zaken aan, zoals het betalen in de kantine. „Dat deed iedereen natuurlijk met 'n mobiel.” Ook zijn er plotseling opvallende leerlingverzoeken: „Kunnen jullie ook digitale klokken ophangen, want de analoge klokken kunnen we niet lezen.”

John Arts, geschiedenisleraar aan het Over Betuwe College in Elst, is niet overtuigd. „Bij ons moeten de telefoons in een kluisje, maar mogen ze tijdens de pauzes gebruikt worden. Ik vrees dat het alsnog ten koste gaat van de concentratie omdat leerlingen al voor het leseinde staan bij de trappels, zodat ze snel bij de kluisjes zijn.”

Wettelijk verbod

Hij stoort zich eraan dat er vanuit het onderwijsministerie geen wettelijk totaalverbod is uitgevaardigd, maar dat het een afspraak is gebleven. „Als je wettelijk vastlegt dat kinderen hun telefoons moeten inleveren tot het einde van de dag, is er meer duidelijkheid.” Dat beaamt Geurts. „Dan wordt het voor scholen makkelijker om de stap te zetten.”

Het ministerie van Onderwijs meldt te verwachten dat alle scholen zich aan de afspraak houden. „Juist om-

dat de situatie per school verschilt, vinden we het belangrijk dat ze het zelf kunnen uitwerken”, stelt een woordvoerder.

Wel sluit het ministerie een wettelijk telefoonverbod niet helemaal uit. „We

gaan de komende maanden scherp kijken naar hoe het gaat. En dan kunnen we zien of er nog meer nodig is.”

(advertentie)

Al 60 jaar de beste cruise aanbieder van Nederland

Altijd actuele prijzen

Spaar Flying Blue Miles op uw cruise

Suite vanaf € 4.287,- p.p. (totaalprijs o.b.v. 2 pers. € 8.574,-)

Vanaf € 5.668,- p.p. (totaalprijs o.b.v. 2 pers. € 11.336,-)

010 28 23 800 of boek op zeetours.nl

Prijzen zijn p.p. o.b.v. een 2-pers. binnenhut, o.v.v. wijzigingen en beschikbaarheid. Incl. bijdrage SGR en Calamiteitenfonds. Fouten en prijswijzigingen voorbehouden.